

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	1
1.1 EBC-työ	1
1.2 EBC-kehittämisohjelman tavoitteet ja rajaukset.....	2
2 Pohjois-Savon EBC-toimintaympäristöanalyysi	3
2.1 Ympäristö- ja bioenergia-alan kansainvälisiä kehittymisnäkyviä	3
2.2 Ympäristöalan liikevaihdon alueellinen jakautuminen Suomessa	4
2.3 Ympäristö- ja bioenergia-alan yritys- ja T&K-toiminta Pohjois-Savossa.....	6
2.3.1 Yritystoiminnan laajuus Pohjois-Savossa	7
2.3.2 T&K-toiminnan laajuus Pohjois-Savossa	10
2.4 Yritys- ja T&K-haastatteluissa esiin nousseita kehittämistarpeita	12
2.5 Pohjois-Savon EBC-SWOT	14
3 Pohjois-Savon EBC-kehittämissuunnitelma	15
3.2 Pohjois-Savon EBC-visio	16
3.3 Tavoitteet	17
3.3.1 Tavoite 1: Osaamisen ja resurssien yhdistäminen	17
3.3.2 Tavoite 2: Innovaatioiden tunnistaminen ja kaupallistaminen.....	17
3.3.3 Tavoite 3: Kansainvälinen yhteistyökonsepti	17
3.4 Kehittämisalueet.....	18
3.4.1 Ympäristöteknologiaosaaminen	18
3.4.2 Bioenergiaosaaminen.....	21
3.4.3 Materiaalivirtaosaaminen.....	23
4 Pohjois-Savon EBC-kehittämissuunnitelman toteutus ja seuranta	27
4.1 Pohjois-Savon EBC-mittaristo.....	30

LIITE 1: Pohjois-Savon EBC-hankkeen työryhmien jäsenet

LIITE 2: Pohjois-Savon ympäristö- ja bioenergia-alan yritykset